ZDZISŁAW GROCHOWSKI
ROZALIA BACHAŃSKA
Instytut Ekonomiki Rolnej

KOSZTY PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW ROLNYCH W SPÓŁDZIELNIACH PRODUKCYJNYCH

Badania kosztów własnych prowadzone są od 1957 roku w 15 spółdzielniach produkcyjnych w trzech różnych rejonach kraju, a mianowicie:
5 spółdzielni w pow. Śrem woj. Poznań
5 „ w pow. Rawa Maz. woj. Łódź.
5 „ w pow. Przeworsk (3) i pow. Przemyśl (2) woj. Rzeszów.

Dane charakteryzujące te spółdzielnie ilustruje tabela I i II. Jak wynika z szerszych badań obejmujących 130 spółdzielni w tych samych rejonach, spółdzielnie śremskie są pod względem wyników produkcyjnych nieco słabsze od przeciętnych w rejonie poznańskim, pozostałe spółdzielnie są nieco lepsze od przeciętnych w odpowiednich rejonach. Fakt ten jednak nie ma większego znaczenia dla oceny przedstawionych w tym opracowaniu danych dotyczących kosztów jednostkowych, gdyż nie przedstawiamy tu kosztów przeciętnych dla poszczególnych rejonów, lecz koszty przeciętne dla różnego poziomu plonów z 1 ha.

Metoda obliczania kosztów jednostkowych

Koszty pracy żywej. Do wyliczenia kosztów pracy żywej zastosowano umowną opłatę pracy w wysokości przeciętnej płacy roboczej w Państwowych Gospodarstwach Rolnych. Za podstawę przyjęto przeciętne pieniężne wynagrodzenie netto za pracę w ciągu roku robotników w produkcji roślinnej i zwierzęcej. Według GUS przeciętne wynagrodzenie brutto robotnika PGR w roku gospodarczym 1957/58 w produkcji roślinnej wynosiło 10,396 zł (po potrąceniu podatku od wynagrodzeń 9 712 zł), w produkcji zwierzęcej 12 954 zł (netto 11 910 zł). Przyjmując, że liczba robotników zatrudnionych w produkcji zwierzęcej stanowi (w stosunku do łącznej ilości robotników w produkcji roślinnej i zwierzęcej) około 25%, przeciętne, roczne wynagrodzenie netto robotnika PGR wynosiło 10 262 zł. W okresie tym pracownicy PGR korzystali z zakupu pewnej ilości produktów rolnych po cenach niższych w stosunku do cen rynkowych (produkty pobierane przez członków spółdzielni z gospodarstwa zespołowego liczone są przez nas według cen rynkowych). Różnica ta wynosiła 1485 zł. Prawo do zakupu produktów mieli tylko pracownicy stali, którzy stanowią około $^2/_3$ wszystkich pracowników PGR. Wobec tego przeciętna różnica cen na jednego zatrudnionego wynosiła 992 zł. W sumie przeciętny zarobek robotnika PGR wynosił 11 254 zł, a w przeliczeniu na 1 dzień pracy (285 dni pracy w ciągu roku) 39,4 zł.

Tabela I

Niektóre dane dotyczące 15 badanych spółdzielni produkcyjnych
(przeciętne dane z trzech lat 1957—1959)

Nazwa spółdzielni	Powierzchnia zesp. użytków rolnych ha	Klasa bonitacyjna gruntów ornych	Struktura zasiewów w %% użytków rolnych					Plony q/ha			
			4 zboża	w tym pszenica	ziemniaki	buraki cukrowe	łąki i pastwiska	4 zboża	ziemniaki	buraki cukrowe	siano łąkowe
						Powiat Śrem					
Kotowo	171,5	3,5	51,5	6,6	7,7	4,6	15,6	14,7	70,4	111,8	18,4
Brześnica	147,2	4,5	54,1	9,4	8,8	5,4	20,4	16,3	80,8	187,9	13,5
Lubiatówko	247,6	4,5	47,8	4,0	5,9	4,7	22,1	14,5	87,2	77,0	12,2
Luciny	280,3	4,5	50,8	5,5	11,3	1,7	22,1	18,8	117,5	73,2	11,2
Mateuszewo	148,9	4,7	51,7	3,5	10,0	1,3	9,3	16,3	161,2	129,3	19,3
						Powiat Rawa Mazowiecka					
Studzianki	66,1	4,4	47,3	2,5	13,9	0,8	18,3	11,7	95,7	241,0	10,0
Paprotnia	86,8	3,2	52,6	9,4	12,5	1,1	—	15,2	131,4	199,1	—
Nowe Miasto	90,7	3,4	43,6	11,6	5,7	—	36,2	15,1	136,0	—	36,9
Biała Rawska	209,8	4,0	43,5	4,2	9,9	3,5	11,0	20,7	126,1	156,6	37,2
Wilkowice	234,1	4,5	49,5	7,2	14,4	2,8	8,5	19,3	162,6	301,8	46,3
						Powiat Przeworsk i Przemyśl					
Ostrów	64,0	3,7	37,2	15,2	8,5	3,4	29,2	16,0	103,2	237,2	42,7
Siennów	31,6	2,7	45,9	24,3	5,7	8,1	19,3	16,1	113,9	188,4	33,4
Sietesz	48,4	3,3	48,8	14,9	6,0	8,1	15,7	20,5	134,7	248,8	34,1
Wyszatyce	119,5	2,0	43,0	19,1	7,0	5,9	19,8	20,7	144,3	284,9	13,3
Marocin	45,5	2,9	40,0	15,9	9,2	9,7	18,9	21,8	155,3	307,6	38,4

Tabela II

Poziom produkcji i dochodowość 15 badanych spółdzielni produkcyjnych
(przeciętne dane z trzech lat 1957—1959)

Nazwa spółdzielni	Produkcja gotowa w zł/ha		Nakłady pieniężne zł/ha	Nakłady pracy dni/ha	Ogółem nakłady w zł/ha	Dochód czysty w zł/ha	Dochód globabalny w zł		Rentowność produkcji w %
	ogółem	w tym produkcja zwierzęca					na 1 ha	na 1 dzień pracy	
Powiat Śrem									
Kotowo	2750	779	1269	40,5	2953	—203	1481	36,6	—6,7
Brześnica	3793	932	1580	45,9	3366	327	2213	48,0	9,4
Lubiatówko	2689	800	1037	32,5	2389	300	1652	50,8	12,4
Luciny	3588	1127	1139	40,6	2867	721	2449	60,3	26,0
Mateuszewo	4231	1569	1527	38,8	3136	1095	2704	69,6	36,6
Powiat Rawa Mazowiecka									
Studzianki	3274	1362	1796	43,7	3621	—347	1478	33,8	—9,2
Paprotnia	4555	774	1932	41,6	3677	878	2623	63,0	25,7
Nowe Miasto	3297	1090	1303	31,3	2588	708	1994	63,7	27,3
Biała Rawska	7170	2468	3052	60,8	5576	1594	4118	67,7	28,3
Wilkowice	5416	1099	1666	46,4	3566	1850	3750	80,8	51,8
Powiat Przeworsk i Przemyśl									
Ostrów	3803	1075	1363	47,2	3326	477	2440	51,7	14,4
Siennów	4571	1383	1685	45,7	3598	973	2886	62,9	27,0
Sietesz	5241	917	1555	47,5	3528	1713	3686	77,6	48,5
Wyszatyce	5394	686	1873	40,5	3561	1833	3521	86,9	51,4
Mirocin	7065	3055	2302	54,9	4582	2483	4763	86,8	54,2

Uwaga: dane odnośnie produkcji i nakładów obejmują tylko produkcję rolną bez przedsiębiorstw pomocniczych i zarobków ubocznych.

Robotnicy PGR korzystają jeszcze z innych świadczeń gospodarstwa, jak z działki pod ziemniaki, pastwiska i niektórych pasz dla bydła oraz środków transportowych dla celów osobistych. Świadczeń tych nie doliczamy tu do wynagrodzenia robotników PGR, gdyż członkowie spółdzielni produkcyjnych korzystają również z podobnych świadczeń gospodarstwa zespołowego. Świadczenia te, podobnie jak w PGR, obciążają koszty gospodarstwa zespołowego. Przyjmując za podstawę płace robotników PGR w roku gospodarczym 1957/58 przyjęto przeciętną

umowną opłatę pracy członków spółdzielni produkcyjnych w 1957 i 1958 r. (w spółdzielniach rokiem obrachunkowym jest nie rok gospodarczy lecz kalendarzowy) w wysokości 40 zł za jeden dzień roboczy. W roku gospodarczym 1958/59 przeciętne pieniężne wynagrodzenie robotnika PGR wynosiło w ciągu roku 12 132 zł, tj. 43 zł za jeden dzień roboczy. W związku z tym przeciętną, umowną opłatą pracy członków spółdzielni w 1959 r. przyjęto w wysokości 45 zł[1] za jeden dzień roboczy.

Ustalonej umownej opłaty pracy nie liczono mechanicznie za każdy dzień roboczy przepracowany w poszczególnych gałęziach produkcji, lecz powiązano ją z wyceną pracy w dniówkach obrachunkowych (za każdy dzień pracy w różnych gałęziach produkcji zaliczana jest różna ilość dniówek obrachunkowych). Znając liczbę dni roboczych przepracowanych w całym gospodarstwie i liczbę zaliczonych dniówek obrachunkowych wyliczano, jaka umowna opłata pracy przypada na jedną dniówkę obrachunkową. Na przykład, w gospodarstwie przepracowano 8000 dni roboczych i zaliczono 10 000 dniówek obrachunkowych. Przyjmując 45 zł za jeden dzień roboczy, umowna opłata pracy za jedną dniówkę obrachunkową wynosić będzie:

$$\frac{8000 \times 45}{10\,000} = 36 \text{ zł.}$$

Bezpośrednią, pieniężną opłatę pracy stosowaną w niektórych spółdzielniach za takie prace, jak np. pielęgnacja i wykopki buraków cukrowych, lub bezpośrednią opłatę pracy niektórych pracowników, jak księgowi, traktorzyści, kierowcy, czasem pracownicy w produkcji zwierzęcej, oraz opłatę pracy najemnej zaliczono w pełnej wysokości do kosztów pracy.

Amortyzacja. Ponieważ w inwenturze spółdzielni wartość trwałych środków produkcji, szczególnie budynków, nie odpowiada najczęściej faktycznej wartości, to wartość ich określano na podstawie bieżących cen katalogowych.

Stopę amortyzacji przyjmowano według norm stosowanych w PGR.

Wycena pasz i nasion. Wszystkie pasze i nasiona zakupione liczono w kosztach według cen zakupu. Własne pasze i nasiona liczono według własnych kosztów reprodukcji, tzn. pasze i nasiona wytworzone w poprzednim roku obrachunkowym (kalendarzowym) liczono według kosztów własnych w bieżącym roku obrachunkowym.

Wycena produkcji ubocznej. W 1957 r. dla produkcji ubocznej stosowano stałe ceny zaliczeniowe, jednakowe dla wszystkich gospodarstw. Dla słomy przyjęto 15 zł/q, dla obornika 12 zł/q i dla liści buraczanych 9 zł/q. W oparciu o wyniki uzyskane w 1957 r. wprowadzono w latach następnych zróżnicowane ceny zaliczeniowe słomy i obornika, pozostawiając jedynie stałą cenę zaliczeniową dla liści buraczanych w wysokości 10 zł/q. Cena zaliczeniowa ma tu wyrażać nie wartość, lecz koszty własne produktów ubocznych. Zróżnicowanie ceny zaliczeniowej

[1] Od 1 lipca 1959 r. była w PGR nowa podwyżka płac, co uzasadnia przyjęcie nieco wyższej umownej opłaty pracy w roku 1959 r. niż była w roku gospodarczym 1958/59.

słomy i obornika uzależniono od poziomu plonów w gospodarstwie. Im wyższe plony, tym niższe koszty produktów roślinnych, a więc i słomy, im niższe koszty produktów roślinnych, a więc i pasz dla inwentarza, tym niższe są również koszty obornika. Ponieważ plony zbóż charakteryzują na ogół poziom plonów wszystkich roślin w gospodarstwie rolnym, zróżnicowanie cen zaliczeniowych słomy i obornika uzależniono od poziomu plonów zbóż.

W zależności od poziomu plonów zbóż w gospodarstwie przyjęto następujące ceny zaliczeniowe, lub inaczej mówiąc normatywne koszty własne dla słomy i obornika:

Plon zbóż q/ha	Cena zaliczeniowa słomy zł/q	Plon zbóż q/ha	Cena zaliczeniowa obornika zł/q
do 11	22	do 11	18
12	21	12	17
13	20	13	16
14	19	14	15
15	18	15—16	14
16	17	17—18	13
17	16	19—21	12
18—19	15	22—24	11
20—21	14	25—29	10
22—23	12	30 i więcej	9
24—26	12		
27—29	11		
30 i więcej	10		

Zastosowanie powyższych zróżnicowanych cen zaliczeniowych produktów ubocznych powoduje, że w strukturze nakładów na zboże i na produkcję zwierzęcą nakłady odejmowane na produkcję uboczną stanowią mniej więcej stały procent.

Produkcja sprzężona. Podziału nakładów pomiędzy mleko i żywiec wołowy dokonano na podstawie współczynnika przeliczeniowego, przyjmując, że koszt 1 kg żywca wołowego odpowiada kosztowi 6 litrów mleka.

Koszty obornika rozdzielone zostały równomiernie na każdy hektar gruntów ornych. Użytki zielone obciążono kosztami obornika w wysokości $^1/_3$ w stosunku do gruntów ornych.

Koszty ogólnogospodarcze rozdzielono pomiędzy działy produkcji proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich, z tym że do kosztów tych nie zaliczono własnych produktów (pasz i nasion), aby w ten sposób nie obciążać podwójnie kosztami ogólnymi produkcji zwierzęcej, gdyż pasze liczone według kosztów własnych obciążone są już kosztami ogólnymi w produkcji roślinnej. W ramach poszczególnych działów produkcji koszty ogólnogospodarcze i ogólnoprodukcyjne (tzn. dotyczące danego działu produkcji) rozdzielono również według kosztów bezpośrednich (również z wyłączeniem własnych produktów) z tym że w produkcji roślinnej podziału dokonano według stałych współczynników na 1 ha, opartych na przeciętnych nakładach bezpośrednich na poszczególne rośliny.

Dane przytoczone w niniejszym opracowaniu obejmują tylko koszty gospodarcze, tzn. nakłady pracy uprzedmiotowionej i umowną opłatę pracy żywej. Nie obejmują natomiast podatków i innych świadczeń gospodarstwa oraz oprocentowania środków produkcji (w tym również oprocentowania kredytów).

* * *

W załączonych tabelach podane są nakłady na 1 ha, ich struktura i koszty własne 1 q podstawowych produktów roślinnych oraz struktura nakładów i koszty własne 1 kg żywca wieprzowego i 1 litra mleka. Ze względu na niewielkie różnice w nakładach i cenach środków produkcji oraz jednakową, umowną opłatę pracy, wyniki dla roku 1957 i 1958 podane są łącznie, oddzielnie natomiast dla roku 1959.

Ponieważ mała ilość gospodarstw nie pozwalała na obliczenie średnich rejonowych, zastosowano tu innego rodzaju grupowanie, a mianowicie w zależności od intensywności. Jako kryterium intensywności przyjęto w przypadku produktów roślinnych poziom plonów z 1 ha. Przy czym do poszczególnych grup nie kwalifikowano tu całych gospodarstw, lecz tworzono różne grupy dla różnych roślin, każdorazowo w zależności od wysokości plonów tych roślin. Dla roku 1957 i 1958 nie obliczano przeciętnych kosztów z dwóch lat, lecz grupowano wyniki z jednego i drugiego roku według wysokości plonów.

W produkcji zwierzęcej zastosowano inne grupowanie, a mianowicie według wysokości jednostkowych kosztów własnych. Przy kosztach mleka próbowano grupować gospodarstwa według rocznej wydajności mleka od krowy, lecz ze względu na zbyt duże zniwelowanie istniejących rozpiętości w kosztach poszczególnych gospodarstw, zastosowano grupowanie według wysokości kosztów 1 litra mleka.

Oprócz jednostkowych kosztów własnych w tabelach podana jest również ilość dni pracy bezpośredniej na 1 ha i na jednostkę produkcji. Ilość dni pracy nie odpowiada tu ściśle fizycznym dniom pracy, gdyż ilość tę ustalono na podstawie opłaty pracy (umownej i rzeczywistej), dzieląc ją przez umowną opłatę jednego dnia roboczego. Umowną opłatę pracy stosowano tu, jak to już poprzednio nadmieniono, nie w stosunku do fizycznych dni pracy, lecz w stosunku do dniówek obrachunkowych.

Tabela 1

Nakłady na produkcję trzech zbóż w 1957 i 1958 r.
(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 15 q/ha		15—20 q/ha		Powyżej 20 q/ha	
	8 gosp.		15 gosp.		6 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny[a]	249	7,5	262	7,5	347	9,4
POM	131	4,0	299	8,5	284	7,7
Konie[a]	326	9,9	230	6,5	198	5,4
Utrzymanie maszyn	121	3,7	168	4,8	173	4,7
Nasiona: kupne	45	1,4	38	1,1	33	0,9
własne	360	10,9	276	7,9	242	6,6
razem	405	12,3	314	9,0	275	7,5
Nawozy mineralne	174	5,3	256	7,3	283	7,7
Obornik	512	15,5	522	14,9	569	15,5
	(35,3 q)		(43,5 q)		(47,4 q)	
Sznurek	17	0,5	55	1,6	75	2,0
Inne i ogólne	332	10,1	307	8,7	319	8,7
Razem nakłady mat-pien.	**2 267**	**68,8**	**2 413**	**68,8**	**2 523**	**68,6**
Praca bezpośrednia	680	20,7	773	22,1	824	22,3
pośrednia	347	10,5	320	9,1	335	9,1
razem	1 027	31,2	1 093	31,2	1 159	31,4
Razem nakłady brutto	**3 294**	**100,0**	**3 506**	**100,0**	**3 682**	**100,0**
Produkcja uboczna	434	13,2	480	13,7	525	14,2
Nakłady netto	**2 860**	**86,8**	**3 026**	**86,3**	**3 157**	**85,8**
Przeciętny plon q/ha	12,7		17,8		21,3	
Koszt własny 1 q	**225,2**		**170,0**		**148,2**	
Praca bezpośrednia na 1 ha	17,0		19,3		20,6	
Praca bezpośrednia na 1 q	1,34		1,08		0,97	

[a] Bez opłaty pracy żywej (uwaga dotyczy wszystkich następnych tabel).

Tabela 2

Nakłady na produkcję trzech zbóż w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 15 q/ha		15—20 q/ha		Powyżej 20 q/ha	
	5 gosp.		8 gosp.		2 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	402	11,5	423	11,1	568	14,0
POM	107	3,0	185	4,9	160	3,9
Konie	250	7,1	201	5,3	115	2,8
Utrzymanie maszyn	143	4,1	153	4,0	176	4,4
Nasiona: kupne	58	1,6	66	1,7	30	0,7
własne	335	9,6	305	8,0	283	7,0
razem	393	11,2	371	9,7	313	7,7
Nawozy mineralne	213	6,1	314	8,2	422	10,4
Obornik	538	15,4	573	15,0	527	13,0
	(35,4 q)		(44,1 q)		(47,9 q)	
Sznurek	27	0,8	61	1,6	83	2,0
Inne i ogólne	327	9,4	372	9,7	382	9,4
Razem nakłady mat.-pien.	**2 400**	**68,6**	**2 653**	**69,5**	**2 746**	**67,6**
Praca: bezpośrednia	755	21,6	778	20,4	918	22,6
pośrednia	340	9,8	385	10,1	396	9,8
razem	1 095	31,4	1 163	30,5	1 314	32,4
Razem nakłady brutto	**3 495**	**100,0**	**3 816**	**100,0**	**4 060**	**100,0**
Produkcja uboczna	480	13,4	503	13,2	548	13,3
Nakłady netto	**3 015**	86,6	**3 313**	86,8	**3 512**	86,7
Przeciętny plon q/ha	13,8		17,6		23,2	
Koszt własny 1 q	**218,5**		**188,2**		**151,4**	
Praca bezpośrednia na 1 ha	16,8		17,3		20,4	
Praca bezpośrednia na 1 q	1,22		0,98		0,88	

Tabela 3

Nakłady na produkcję pszenicy w 1957 i 1958 r.

(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 15 q/ha		15—20 q/ha		Powyżej 20 q/ha	
	7 gosp.		11 gosp.		11 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	291	8,6	281	7,7	335	8,7
POM	134	4,0	238	6,6	312	8,1
Konie	292	8,6	265	7,3	210	5,5
Utrzymanie maszyn	109	3,2	142	3,9	218	5,7
Nasiona: kupne	74	2,2	—		—	
własne	380	11,2	334	9,2	250	6,5
razem	454	13,4	334	9,2	250	6,5
Nawozy mineralne	243	7,2	332	9,1	394	10,3
Obornik	567	16,7	481	13,2	555	14,5
	(37,8 q)		(38,5 q)		(48,3 q)	
Sznurek	33	1,0	54	1,5	71	1,8
Inne i ogólne	297	8,8	353	9,7	295	7,7
Razem nakłady mat.-pien.	**2 420**	**71,5**	**2 480**	**68,2**	**2 640**	**68,8**
Praca bezpośrednia	657	19,4	786	21,6	884	23,1
pośrednia	308	9,1	370	10,2	312	8,1
razem	965	28,5	1 156	31,8	1 196	31,2
Razem nakłady brutto	**3 385**	**100,0**	**3 636**	**100,0**	**3 836**	**100,0**
Produkcja uboczna	416	12,3	475	13,1	526	13,7
Nakłady netto	**2 969**	**87,8**	**3 161**	**86,9**	**3 310**	**86,3**
Przeciętny plon q/ha	11,7		17,0		22,2	
Koszt własny 1 q	**253,8**		**185,9**		**149,1**	
Praca bezpośr. dni/ha	16,4		19,6		21,9	
Praca bezpośr. dni/q	1,40		1,15		0,99	

Tabela 4

Nakłady na produkcję pszenicy w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 15 q/ha		15—20 q/ha		Powyżej 20 q/ha	
	6 gosp.		4 gosp.		5 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	362	9,8	447	11,4	597	14,0
POM	221	6,0	172	4,4	119	2,8
Konie	220	6,0	213	5,4	186	4,3
Utrzymanie maszyn	86	2,3	143	3,7	197	4,6
Nasiona: kupne	40	1,1	—		62	1,4
własne	398	10,9	362	10,6	290	6,8
razem	438	12,0	362	10,6	352	8,2
Nawozy mineralne	246	6,7	372	9,5	476	11,1
Obornik	627	17,1	502	12,8	511	12,0
	(38,0 q)		(38,6 q)		(48,7 q)	
Sznurek	22	0,6	78	2,0	83	1,9
Inne i ogólne	348	9,5	341	8,7	385	9,0
Razem nakłady mat.-pien.	**2 570**	**70,0**	**2 630**	**68,5**	**2 906**	**67,9**
Praca: bezpośrednia	741	20,2	880	22,5	972	22,8
pośrednia	361	9,8	352	9,0	399	9,3
razem	1 102	30,0	1 232	31,5	1 371	32,1
Razem nakłady brutto	**3 672**	**100,0**	**3 862**	**100,0**	**4 277**	**100,0**
Produkcja uboczna	459	12,5	494	12,8	541	12,9
Nakłady netto	**3 213**	87,5	**3 368**	87,2	**3 736**	87,1
Przeciętny plon q/ha	13,0		17,0		25,1	
Koszt własny 1 q	**247,2**		**198,1**		**148,8**	
Praca bezpośr. dni/ha	16,5		19,6		21,6	
Praca bezpośr. dni/q	1,27		1,15		0,86	

Tabela 5

Nakłady na produkcję ziemniaków w 1957 i 1958 r.

(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	do 100 q/ha		100—130 q/ha		Powyżej 130 q/ha	
	7 gosp.		9 gosp.		13 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	143	2,5	197	3,2	246	3,9
POM	99	1,7	255	4,2	203	3,2
Konie	672	11,8	578	9,5	624	9,9
Utrzymanie maszyn	69	1,2	81	1,3	97	1,5
Sadzeniaki: kupne	261	4,6	—	—	115	1,8
własne	1 409	24,7	1 145	18,9	822	13,0
razem	1 670	29,3	1 145	18,9	937	14,8
Nawozy mineralne	168	2,9	220	3,6	265	4,2
Obornik	483	8,5	522	8,6	564	8,9
Inne i ogólne	336	5,9	513	8,5	528	8,4
Razem nakłady mat.-pien.	**3 640**	**63,8**	**3 511**	**57,8**	**3 464**	**54,8**
Praca: bezpośrednia	1 714	30,0	2 021	33.3	2 302	36,4
pośrednia	355	6,2	542	8,9	559	8,8
razem	2 069	36,2	2 563	42,2	2 861	45,2
Razem nakłady	**5 709**	**100,0**	**6 074**	**100,0**	**6 325**	**100,0**
Przeciętny plon q/ha	60,5		117,1		153,4	
Koszt własny 1 q zł	**94,4**		**51,9**		**41,2**	
Praca bezpośr. dni/ha	42,8		50,5		57,6	
Praca bezpośr. dni/q	0,71		0,43		0,38	

Tabela 6

Nakłady na produkcję ziemniaków w 1959 r.

Wyszczególnienie	do 100 q/ha		100—130 q/ha		Powyżej 130 q/ha	
	4 gosp.		6 gosp.		5 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	320	5,1	370	5,5	390	5,7
POM	106	1,7	126	1,9	202	3,0
Konie	482	7,7	515	7,7	450	6,6
Utrzymanie maszyn	57	0,9	80	1,2	80	1,2
Sadzeniaki: kupne						
własne						
razem	1 720	27,4	1 230	18,4	1 098	16,1
Nawozy mineralne	182	2,9	298	4,4	280	4,1
Obornik	542	8,6	578	8,6	538	7,9
Inne: ogólne	443	7,0	561	8,4	572	8,4
Razem nakłady mat.-pien.	**3 852**	**61,3**	**3 758**	**56,1**	**3 610**	**53,0**
Praca: bezpośrednia	1 970	31,4	2 350	35,2	2 608	38,2
pośrednia	460	7,3	585	8,7	597	8,8
razem	2 430	38,7	2 935	43,9	3 205	47,0
Razem nakłady	**6 282**	**100,0**	**6 693**	**100,0**	**6 815**	**100,0**
Przeciętny plon q/ha	76,7		122,3		154,0	
Koszt własny 1 q zł	**81,9**		**54,7**		**44,3**	
Praca bezpośrednia dni/ha	43,8		52,2		57,6	
Praca bezpośrednia dni/q	0,57		0,43		0,37	

Tabela 7

Nakłady na produkcję buraków cukrowych w 1957 i 1958 r.

(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 150 q/ha		150—250 q/ha		Powyżej 250 q/ha	
	6 gosp.		6 gosp.		12 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	109	1,6	248	3,0	254	2,7
POM	139	2,0	218	2,6	170	1,8
Konie	915	13,1	900	10,8	1 122	11,8
Utrzymanie maszyn	82	1,2	58	0,7	68	0,7
Nasiona	379	5,4	390	4,7	365	3,8
Nawozy mineralne	598	8,5	808	9,7	1 221	12,8
Obornik	476	6,8	589	7,1	578	6,1
Inne i ogólne	833	11,9	834	10,0	1 007	10,6
Razem nakłady mat.-pien.	**3 531**	**50,5**	**4 045**	**48,5**	**4 785**	**50,3**
Praca: bezpośrednia	2 436	34,8	3 116	37,3	3 448	36,2
pośrednia	1 030	14,7	1 185	14,2	1 281	13,5
razem	3 466	49,5	4 301	51,5	4 739	49,7
Razem nakłady brutto	**6 997**	**100,0**	**8 346**	**100,0**	**9 524**	**100,0**
Produkcja uboczna	328	4,9	841	10,1	1 105	11,6
Nakłady netto	**6 669**	**95,1**	**7 495**	**89,9**	**8 419**	**88,4**
Przeciętny plon q/ha	86,3		197,7		290,7	
Koszt własny 1 q	**77,4**		**37,9**		**28,9**	
Praca bezpośrednia dni/ha[a]	60,9		77,9		86,2	
Praca bezpośrednia dni/q	0,71		0,39		0,29	

[a] W niektórych spółdzielniach stosowana jest przy uprawie buraków cukrowych bezpośrednia opłata pracy bez zaliczania dniówek obrachunkowych (za pielęgnowanie i wykopki płaci się około 2000—2500 zł za 1 ha lub nawet więcej i z reguły — połowę liści buraczanych). Opłatę tę zaliczono w całości do kosztów pracy bezpośredniej. Stąd też podana w tabeli liczba dni pracy na 1 ha i na 1 q, obliczona na podstawie umownej opłaty pracy w wysokości 40 (lub 45 w 1959 r.) zł za 1 dzień może być nieco zawyżona, gdyż przy tym systemie wynagrodzenia, faktyczna opłata dnia pracy jest z reguły wyższa od umownej.

Tabela 8

Nakłady na produkcję buraków cukrowych w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 150 q/ha		150—250 q/ha		Powyżej 250 q/ha	
	8 gosp.		4 gosp.		2 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	237	3,0	408	4,7	454	4,6
POM	92	1,2	21	0,2	74	0,8
Konie	908	11,5	742	8,5	897	9,2
Utrzymanie maszyn	65	0,8	96	1,1	78	0,8
Nasiona	166	2,1	189	2,2	172	1,8
Nawozy mineralne	636	8,1	915	10,5	1 391	14,2
Obornik	570	7,3	537	6,2	575	5,9
Inne i ogólne	1 208	15,3	1 276	14,7	1 173	12,0
Razem nakłady mat.-pien.	**3 882**	**49,3**	**4 184**	**48,1**	**4 814**	**49,3**
Praca: bezpośrednia	2 727	34,6	3 180	36,5	3 720	38,1
pośrednia	1 264	16,1	1 340	15,4	1 233	12,6
razem	3 991	50,7	4 520	51,9	4 953	50,7
Razem nakłady brutto	**7 873**	**100,0**	**8 704**	**100,0**	**9 767**	**100,0**
Produkcja uboczna	446	5,7	828	9,5	1 151	11,8
Nakłady netto	**7 427**	94,3	**7 876**	90,5	**8 616**	88,2
Przeciętny plon q/ha	111,5		206,6		294,0	
Koszt własny 1 q	66,6		**38,1**		29,3	
Praca bezpośrednia dni/ha	60,6		70,7		82,7	
Praca bezpośrednia dni/q	0,54		0,34		0,28	

Tabela 9

Nakłady na produkcję rzepaku w 1957 i 1958 r.

(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 5 q/ha		5—10 q/ha		Powyżej 10 q/ha	
	9 gosp.		11 gosp.		3 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	132	3,9	235	6,5	292	6,5
POM	135	4,0	176	4,9	309	6,9
Konie	608	17,8	507	14,1	318	7,1
Utrzymanie maszyn	59	1,7	92	2,6	85	1,9
Nasiona: kupne	97	2,9	54	1,5	73	1,6
własne	59	1,7	56	1,6	19	0,4
razem	156	4,6	110	3,1	92	2,0
Nawozy mineralne	234	6,8	307	8,5	677	15,0
Obornik	392	11,5	481	13,4	589	13,1
Inne i ogólne	511	14,9	484	13,5	582	12,9
Razem nakłady mat.-pien.	**2 227**	**65,2**	**2 392**	**66,6**	**2 944**	**65,4**
Praca: bezpośrednia	660	19,3	692	19,3	940	20,9
pośrednia	530	15,5	506	14,1	614	13,7
razem	1 190	34,8	1 198	33,4	1 554	34,6
Razem nakłady	**3 417**	**100,0**	**3 590**	**100,0**	**4 498**	**100,0**
Przeciętny plon q/ha	3,4		6,0		14,0	
Koszt własny 1 q	**1005,0**		**598,3**		**321,3**	
Praca bezpośrednia dni/ha	16,5		17,3		23,5	
Praca bezpośrednia dni/q	4,85		2,88		1,68	

Tabela 10

Nakłady na produkcję rzepaku w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 10 q/ha		10—15 q/ha		Powyżej 15 q/ha	
	3 gosp.		2 gosp.		4 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	265	7,2	295	7,2	515	10,7
POM	136	3,7	118	2,9	210	4,3
Konie	491	13,3	463	11,4	280	5,8
Utrzymanie maszyn	103	2,8	69	1,7	93	1,9
Nasiona: kupne	104	2,8	150	3,7	103	2,1
własne	75	2,0	—	—	40	0,8
razem	179	4,8	150	3,7	143	2,9
Nawozy mineralne	244	6,6	625	15,3	1 033	21,3
Obornik	545	14,7	576	14,1	490	10,1
Inne i ogólne	472	12,8	397	9,7	481	9,9
Razem nakłady mat.-pien.	**2 435**	**65,9**	**2 693**	**66,0**	**3 245**	**66,9**
Praca: bezpośrednia	765	20,7	967	23,8	1 089	22,5
pośrednia	496	13,4	417	10,2	516	10,6
razem	1 261	34,1	1 384	34,0	1 605	33,1
Razem nakłady	**3 696**	**100,0**	**4 077**	**100,0**	**4 850**	**100,0**
Przeciętny plon q/ha	6,6		12,9		19,3	
Koszt własny 1 q	**560,0**		**316,0**		**251,3**	
Praca bezpośrednia na 1 ha	17,0		21,5		24,2	
Praca bezpośrednia na 1 q	2,58		1,66		1,25	

Tabela 11

Nakłady na produkcję buraków pastewnych w 1957 i 1958 r.

(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 250 q/ha		250—400 q/ha		Powyżej 400 q/ha	
	11 gosp.		5 gosp.		8 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	102	1,7	164	2,3	177	2,2
POM	117	2,0	97	1,3	193	2,4
Konie	783	13,4	845	11,6	690	8,5
Utrzymanie maszyn	80	1,4	58	0,6	78	1,0
Nasiona	469	8,0	461	6,4	440	5,4
Nawozy mineralne	246	4,2	534	7,4	781	9,6
Obornik	494	8,4	557	7,7	583	7,2
Inne i ogólne	730	12,4	970	13,4	1 070	13,1
Razem nakłady mat.-pien.	**3 021**	**51,5**	**3 686**	**50,9**	**4 012**	**49,4**
Praca: bezpośrednia	2 056	35,1	2 524	34,8	2 972	36,6
pośrednia	785	13,4	1 032	14,3	1 140	14,0
razem	2 841	48,5	3 556	49,1	4 112	50,6
Razem nakłady brutto	**5 862**	**100,0**	**7 242**	**100,0**	**8 124**	**100,0**
Produkcja uboczna	409	7,7	951	13,1	1 446	17,8
Nakłady netto	**5 453**	92,3	**6 291**	86,9	**6 678**	82,2
Przeciętny plon q/ha	143		322		499	
Koszt własny 1 q	**38,1**		**19,5**		**13,5**	
Praca bezpośrednia dni/ha	51,4		63,1		74,3	
Praca bezpośrednia dni/q	0,36		0,20		0,16	

Tabela 12

Nakłady na produkcję buraków pastewnych w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 250 q/ha		Powyżej 250 q/ha[a]	
	6 gosp.		8 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	163	2,4	288	3,8
POM	109	1,6	75	1,0
Konie	755	11,2	689	9,1
Utrzymanie maszyn	69	1,0	80	1,1
Nasiona	428	6,4	407	5,4
Nawozy mineralne	387	5,7	556	7,4
Obornik	496	7,4	558	7,4
Inne i ogólne	991	14,8	1 030	13,7
Razem nakłady mat.-pien.	**3 398**	**50,5**	**3 683**	**48,9**
Praca: bezpośrednia	2 272	33,8	2 754	36,6
pośrednia	1 051	15,7	1 093	14,5
razem	3 323	49,5	3 847	51,1
Razem nakłady brutto	**6 721**	**100,0**	**7,530**	**100,0**
Produkcja uboczna	524	7,8	930	12,3
Nakłady netto	**6 197**	92,2	**6 600**	87,7
Przeciętny plon q/ha	175		313	
Koszt własny 1 q	**35,4**		**21,1**	
Praca bezpośrednia dni/ha	50,5		61,2	
Praca bezpośrednia dni/q	0,29		0,20	

a) Najwyższy plon wynosił w badanym roku 380 q/ha

Tabela 13

Nakłady na produkcję siana łąkowego w 1957 i 1958 r.
(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 20 q/ha		20—40 q/ha		Powyżej 40 q/ha	
	12 gosp.		7 gosp.		5 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	14	1,6	—		38	2,7
POM	—	—	—		30	2,1
Konie	128	14,7	167	12,4	108	7,6
Utrzymanie maszyn	22	2,5	80	6,0	42	3,0
Nawozy	13	1,5	25	1,9	84	6,0
Obornik	160	18,3	200	14,8	181	12,8
Inne i ogólne	80	9,2	149	11,1	108	7,6
Razem nakłady mat.-pien.	**417**	**47,8**	**621**	**46,2**	**591**	**41,8**
Praca: bezpośrednia	360	41,2	560	41,7	700	49,5
pośrednia	96	11,0	163	12,1	123	8,7
razem	456	52,2	723	53,8	823	58,2
Razem nakłady	**873**	**100,0**	**1 344**	**100,0**	**1 414**	**100,0**
Przeciętny plon w q/ha	12,1		27,8		43,8	
Koszt własny 1 q	**72,1**		**48,3**		**32,3**	
Praca bezpośr. dni/ha	9,0		14,0		17,5	
Praca bezpośr. dni/q	0,74		0,50		0,40	

Tabela 14

Nakłady na produkcję siana łąkowego w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 20 q/ha		20—40 q/ha		Powyżej 40 q/ha	
	5 gosp.		6 gosp.		2 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	—	—	51	3,9	87	4,7
POM	—	—	—	—	—	—
Konie	214	19,1	164	12,5	154	8,3
Utrzymanie maszyn	26	2,3	64	4,9	54	2,9
Nawozy	33	3,0	—	—	101	5,4
Obornik	208	18,6	192	14,7	160	8,6
Inne i ogólne	107	9,6	108	8,3	186	10,0
Razem nakłady mat.-pien.	**588**	**52,6**	**579**	**44,3**	**742**	**39,9**
Praca: bezpośrednia	405	36,2	610	46,7	914	49,2
pośrednia	125	11,2	118	9,0	203	10,9
razem	530	47,4	728	55,7	1 117	60,1
Razem nakłady	**1 118**	**100,0**	**1 307**	**100,0**	**1 859**	**100,0**
Przeciętny plon q/ha	15,0		29,1		68,0	
Koszt własny 1 q	**74,5**		**44,9**		**27,3**	
Praca bezpośrednia dni/ha	9,0		13,6		20,3	
Praca bezpośrednia dni/q	0,60		0,47		0,30	

Tabela 15

Nakłady na produkcję zielonek zbożowo-motylkowych w 1957 i 1958 r.
(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 120 q/ha		120—180 q/ha		Powyżej 180 q/ha	
	6 gosp.		11 gosp.		8 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	48	2,4	84	3,8	71	3,2
POM	93	4,6	79	3,6	68	3,1
Konie	191	9,5	193	8,8	206	9,4
Utrzymanie maszyn	44	2,2	37	1,7	46	2,1
Nasiona	481	23,9	438	20,1	517	23,6
Nawozy mineralne	47	2,3	100	4,6	45	2,1
Obornik	445	22,1	537	24,6	547	24,9
Inne i ogólne	128	6,3	156	7,2	83	3,7
Razem nakłady mat.-pien.	**1 477**	**73,3**	**1 624**	**74,4**	**1 583**	**72,1**
Praca: bezpośrednia	404	20,0	392	17,9	520	23,7
pośrednia	139	6,9	168	7,7	92	4,2
razem	539	26,7	560	25,6	612	27,9
Razem nakłady	**2 016**	**100,0**	**2 184**	**100,0**	**2 195**	**100,0**
Przeciętny plon q/ha	111		148		232	
Koszt własny 1 q	**18,2**		**14,1**		**9,5**	
Praca bezpośrednia dni/ha	10,1		9,8		13,0	
Praca bezpośrednia dni/tonę	0,91		0,66		0,56	

Tabela 16

Nakłady na produkcję zielonek zbożowo-motylkowych w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 120 q/ha		120—180 q/ha		Powyżej 180 q/ha	
	4 gosp.		6 gosp.		5 gosp.	
	nakład na 1 ha		nakład na 1 ha		nakład na 1 ha	
	w zł	w %	w zł	w %	w zł	w %
Traktor własny	157	8,1	167	7,5	215	9,9
POM	18	0,9	56	2,5	12	0,6
Konie	164	8,5	140	6,3	171	7,9
Utrzymanie maszyn	54	2,8	67	3,0	33	1,5
Nasiona	434	22,4	476	21,5	487	22,5
Nawozy mineralne	—	—	121	5,5	26	1,2
Obornik	523	27,0	460	20,8	453	20,9
Inne i ogólne	86	4,5	122	5,5	108	5,0
Razem nakłady mat.-pien.	**1 436**	**74,2**	**1 609**	**72,6**	**1 505**	**69,5**
Praca: bezpośrednia	405	20,9	473	21,3	510	25,0
pośrednia	95	4,9	135	6,1	119	5,5
razem	500	25,8	608	27,4	659	30,5
Razem nakłady	**1 936**	**100,0**	**2 217**	**100,0**	**2 164**	**100,0**
Przeciętny plon q/ha	119		163		199	
Koszt własny 1 q	**17,0**		**13,6**		**10,9**	
Praca bezpośr. dni/ha	9,0		10,5		12,0	
Praca bezpośr. dni/tonę	0,75		0,64		0,60	

Uwaga: Transport zielonek z pola do podwórza zaliczony jest do kosztów produkcji zwierzęcej.

Tabela 17

Nakłady na produkcję żywca wieprzowego w 1957 i 1958 r.

(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 20 zł/kg			20—25 zł/kg			Powyżej 25 zł/kg		
	14 gosp.			7 gosp.			4 gosp.		
	nakład na 1 kg			nakład na 1 kg			nakład na 1 kg		
	kg	zł	%	kg	zł	%	kg	zł	%
Pasze treściwe	2,88	4,86	26,6	3,06	5,57	23,6	3,30	7,48	26,5
Okopowe	9,60	4,08	22,3	9,35	5,71	24,1	10,15	6,06	21,5
Mleko pełne	0,75	1,42	7,8	0,86	1,77	7,5	0,29	0,62	2,2
Zielonki i kiszonki	3,28	0,36	2,0	6,64	0,69	2,9	5,05	0,78	2,8
Słoma		0,64	3,5		0,73	3,1		0,79	2,8
Inne pasze kupne		0,73	4,0		1,03	4,4		1,44	5,1
Razem pasze		**12,09**	**66,2**		**15,50**	**65,6**		**17,17**	**60,9**
Utrzymanie budynków		1,15	6,3		1,50	6,4		1,83	6,5
Transport		0,41	2,2		0,35	1,5		0,52	1,8
Ubezpieczenie		0,34	1,9		0,28	1,2		0,23	0,8
Leczenie		0,05	0,3		1,10	0,4		0,22	0,8
Opał		0,41	2,2		0,46	1,9		0,75	2,7
Inne i ogólne		0,77	4,2		0,78	3,3		1,56	5,5
Razem nakłady pieniężne		**3,13**	**17,1**		**3,47**	**14,7**		**5,11**	**18,1**
Razem nakłady mat.-pien.		**15,22**	**83,3**		**18,97**	**80,3**		**22,28**	**79,0**
Praca: bezpośrednia		2,16	11,8		3,73	15,8		4,13	14,7
pośrednia		0,89	4,9		0,92	3,9		1,78	6,3
razem		3,05	16,7		4,65	19,7		5,91	21,0
Razem nakłady brutto		**18,27**	**100,0**		**23,62**	**100,0**		**28,19**	**100,0**
Produkcja uboczna		2,09	11,4		2,31	9,8		2,23	7,9
Razem nakłady netto		**16,18**	88,6		**21,31**	90,2		**25,96**	92,1
Przeciętna globalna produkcja żywca w gospodarstwie q		44,4			34,5			28,4	
Praca bezpośrednia dni/q		5,4			9,3			10,3	

Tabela 18

Nakłady na produkcję żywca wieprzowego w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 20 zł/kg			20—25 zł/kg			Powyżej 25 zł/kg		
	4 gosp.			5 gosp.			3 gosp.		
	nakład na 1 kg			nakład na 1 kg			nakład na 1 kg		
	kg	zł	%	kg	zł	%	kg	zł	%
Pasze treściwe	2,95	4,78	26,8	2,73	6,42	26,0	3,09	7,50	25,6
Okopowe	9,66	3,90	21,9	9,19	5,31	21,5	10,18	6,93	23,7
Mleko pełne	0,41	0,74	4,2	0,55	1,35	5,5	0,92	2,57	8,4
Zielonki i kiszonki	1,14	0,12	0,7	2,49	0,30	1,2	2,91	0,58	2,0
Słoma	4,07	0,63	3,5	3,91	0,68	2,8	4,31	0,70	2,4
Inne pasze kupne[a]		0,42	2,4		1,24	5,0		1,27	4,4
Razem pasze		**10,59**	**59,5**		**15,30**	**62,0**		**19,45**	**66,5**
Utrzymanie budynków		1,25	7,0		2,05	8,3		1,90	6,5
Transport		0,37	2,1		0,61	2,5		0,47	1,6
Ubezpieczenie		0,26	1,5		0,32	1,3		0,28	1,0
Leczenie		0,09	0,5		0,04	0,2		0,27	0,9
Opał		0,46	2,6		0,64	2,6		0,48	1,6
Inne i ogólne		0,92	5,2		1,08	4,3		1,24	4,2
Razem nakłady pieniężne		**3,35**	**18,9**		**4,74**	**19,2**		**4,64**	**15,8**
Razem nakłady mat.-pien.		**13,94**	**78,4**		**20,04**	**81,2**		**24,09**	**82,3**
Praca: bezpośrednia		2,83	15,9		3,50	14,2		3,80	13,0
pośrednia		1,02	5,7		1,13	4,6		1,38	4,7
razem		3,85	21,6		4,63	18,8		5,18	17,7
Razem nakłady brutto		**17,79**	**100,0**		**24,67**	**100,0**		**29,27**	**100,0**
Produkcja uboczna		1,91	10,7		2,37	9,6		2,62	9,0
Razem nakłady netto		**15,88**	89,3		**22,30**	90,4		**26,65**	91,0
Przeciętna globalna produkcja żywca w gosp. q		54			26			31	
Praca bezpośr. dni/q		6,29			7,78			8,67	

[a] Przeważnie mleko odtłuszczone i serwatka, czasami wysłodki suszone.

Tabela 19

Nakłady na produkcję mleka w 1957 i 1958 r.

(przeciętne z dwóch lat)

Wyszczególnienie	Do 2 zł/ltr			2—2,3 zł/ltr			Powyżej 2,3 zł/ltr		
	12 gosp.			11 gosp.			5 gosp.		
	nakład na 1 ltr			nakład na 1 ltr			nakład na 1 ltr		
	kg	zł	%	kg	zł	%	kg	zł	%
Pasze treściwe	0,14	0,22	9,6	0,13	0,29	10,5	0,17	0,40	11,5
Okopowe	1,00	0,21	9,2	1,22	0,28	10,1	1,31	0,42	12,0
Siano	0,43	0,25	10,9	0,60	0,30	10,8	0,34	0,17	4,8
Zielonki i kiszonki	2,23	0,27	11,8	3,05	0,34	12,3	3,69	0,46	13,2
Słoma		0,24	10,5		0,26	9,4		0,32	9,2
Pastwisko		0,06	2,6		0,08	2,9		0,10	2,9
Pozostałe pasze		0,06	2,6		0,07	2,5		0,08	2,3
Razem pasze		**1,31**	**57,2**		**1,62**	**58,5**		**1,95**	**55,9**
Utrzymanie budynków		0,14	6,1		0,13	4,7		0,19	5,4
Transport		0,08	3,5		0,11	4,0		0,21	6,0
Ubezpieczenie		0,04	1,7		0,05	1,8		0,05	1,4
Leczenie		0,02	0,9		0,01	0,3		0,02	0,6
Inne i ogólne		0,10	4,4		0,11	4,0		0,19	5,5
Razem nakłady pieniężne		**0,38**	**16,6**		**0,41**	**14,8**		**0,66**	**18,9**
Razem nakłady mat.-pien.		**1,69**	**73,8**		**2,03**	**73,3**		**2,61**	**74,8**
Praca: bezpośrednia		0,49	21,4		0,61	22,0		0,69	19,8
pośrednia		0,11	4,8		0,13	4,7		0,19	5,4
razem		0,60	26,2		0,74	26,7		0,88	25,2
Razem nakłady brutto		**2,29**	**100,0**		**2,77**	**100,0**		**3,49**	**100,0**
Produkcja uboczna		0,56	24,4		0,67	24,2		0,86	21,8
Nakłady netto		**1,73**	75,6		**2,10**	75,8		**2,63**	78,2
Wydajność mleka od krowy		2023			1863			1631	
Praca bezpośrednia dni na 100 ltr		1,23			1,52			1,72	

Tabela 20

Nakłady na produkcję mleka w 1959 r.

Wyszczególnienie	Do 2 zł/ltr			2—2,3 zł/ltr			Powyżej 2,3 zł/ltr		
	3 gosp.			5 gosp.			7 gosp.		
	nakład na 1 ltr			nakład na 1 ltr			nakład na 1 ltr		
	kg	zł	%	kg	zł	%	kg	zł	%
Pasze treściwe	0,13	0,24	10,8	0,14	0,31	10,7	0,17	0,39	11,2
Okopowe	0,94	0,32	14,5	1,22	0,46	15,9	0,98	0,43	12,3
Siano	0,68	0,28	12,7	0,63	0,35	12,1	0,79	0,41	11,8
Zielonki i kiszonki	1,79	0,22	10,0	2,23	0,31	10,7	2,82	0,35	10,0
Słoma	1,33	0,19	8,6	1,49	0,26	9,0	1,71	0,28	8,0
Pastwisko		0,04	1,8		0,07	2,4		0,07	2,0
Pozostałe pasze		0,02	0,9		0,06	2,1		0,06	1,7
Razem pasze		**1,21**	**59,3**		**1,82**	**62,9**		**1,99**	**57,0**
Utrzymanie bud.		0,12	5,4		0,14	4,8		0,21	6,0
Transport		0,09	4,0		0,15	5,2		0,19	5,5
Ubezpieczenie		0,03	1,4		0,04	1,4		0,05	1,4
Leczenie		0,01	0,5		0,01	0,4		0,03	0,9
Inne i ogólne		0,07	3,2		0,09	3,1		0,13	3,7
Razem nakłady pieniężne		**0,32**	**14,5**		**0,43**	**14,9**		**0,61**	**17,5**
Razem nakłady mat.-pien.		**1,63**	**73,8**		**2,25**	**77,8**		**2,60**	**74,5**
Praca: bezpośrednia		0,51	23,0		0,54	18,7		0,74	21,2
pośrednia		0,07	3,2		0,10	3,5		0,15	4,3
razem		0,58	26,2		0,64	22,2		0,89	25,5
Razem nakłady brutto		**2,21**	**100,0**		**2,89**	**100,0**		**3,49**	**100,0**
Produkcja uboczna		0,56	26,0		0,70	24,2		0,82	23,6
Nakłady netto		**1,65**	74,0		**2,19**	75,8		**2,67**	76,4
Wydajność mleka od krowy		2380			1980			1840	
Praca bezpośr. dni/100 ltr		1,13			1,20			1,64	

SPIS TABEL

Tabela 1 — Nakłady na produkcję trzech zbóż w 1957 i 1958 r.
„ 2 — „ „ „ trzech zbóż w 1959 r.
„ 3 — „ „ „ pszenicy w 1957 i 1958 r.
„ 4 — „ „ „ pszenicy w 1959 r.
„ 5 — „ „ „ ziemniaków w 1957 i 1958 r.
„ 6 — „ „ „ ziemniaków w 1959 r.
„ 7 — „ „ „ buraków cukrow. w 1957 i 1958 r.
„ 8 — „ „ „ buraków cukrow. w 1959 r.
„ 9 — „ „ „ rzepaku w 1957 i 1958 r.
„ 10 — „ „ „ rzepaku w 1959 r.
„ 11 — „ „ „ buraków pastewn. w 1957 i 1958 r.
„ 12 — „ „ „ buraków pastewn. w 1959 r.
„ 13 — „ „ „ siana łąkowego w 1957 i 1958 r.
„ 14 — „ „ „ siana łąkowego w 1959 r.
„ 15 — „ „ „ zielonek zboż.-mot. w 1957 i 1958 r.
„ 16 — „ „ „ zielonek zboż.-mot. w 1959 r.
„ 17 — „ „ „ żywca wieprzow. w 1957 i 1958 r.
„ 18 — „ „ „ żywca wieprzow. w 1959 r.
„ 19 — „ „ „ mleka w 1957 i 1958 r.
„ 20 — „ „ „ mleka w 1959 r.